

RODOLJUB.

Izhaja vsak četrtek ter stane za vse leto 1 K 60 v., za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v. če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Vabilo na naročbo.

Zadnje volitve v kmetskih občinah so pokazale, kako potreben je neodvisen list, ki zastopa jedino le korist slovenskega kmetovalca, in pokazale so, kako razumen, možat in samostojen je naš kmetovalec tam, kjer je razširjen »Rodoljub«, a kako strahopet in kratkoviden je tam, kjer ni »Rodoljuba«.

»Rodoljub« opravlja na Slovenskem pravo misijonsko delo. Z ozirom na to se je »Narodna tiskarna« odločila, da bo »Rodoljub« še nadalje izhajal kot

tednik

in sicer za

ravno isto ceno

kakor doslej to je za

1 K 60 v. na leto.

Somišljeniki! »Narodna tiskarna« si je s tem naložila ogromno žrtev, ker velja izdajanje tednika po tako nizki ceni silno veliko. Z ozirom na to pa vabimo vse somišljenike, naj pridno delujejo za razširjenje »Rodoljuba«, da dobi kar mogoče največ naročnikov in bralcev.

Nekateri odlični rodoljubi so že na svoje stroške naročili večje število »Rodoljubov« in ga bodo zastopali delili mej ljudi. Obžaluje, da nismo pooblašteni imenovati teh vrlih mož pričakujemo pa, da najdejo še kaj več posnemovalcev.

Zlasti pa priporočamo vsem naročnikom, naj bi »Rodoljuba« skupno naročali, ker s tem nam prihranijo silno veliko dela in mnogo stroškov.

S tem, da bo »Rodoljub« izhajal vsak teden, storimo važen korak za osvobojenje slovenskega kmetovalca iz duševne in politične sužnjosti, zato pa delujmo, da je ne bo vasi na Kranjskem, kjer bi ne čitali »Rodoljuba«.

Napredna zmaga.

Pri volitvah v skupinah kranjskih mest in trgov so sijajno zmagali napredni kandidatje.

Ljudstvo je govorilo z gromečo, glasno besedo, govorilo je govor, ki ga mora slišati vlada, govorilo je besede, ki si jih mora zlasti zapomniti oni, ki ljudstvu hočejo zastrupljati zdravo kri.

V Ljubljani je dobil napredni kandidat dr. Ivan Tavčar 919 glasov, klerikalni kandidat Sušnik 409, nemški kandidat Baumgartner 358.

V gorenjskih in notranjskih mestih je dobil napredni kandidat dr. Ferjančič 632 glasov, klerikalni kandidat Šuman pa 495, mej njimi 125 nemških.

V dolenskih mestih je dobil napredni kandidat Plantan 384, klerikalni

kandidat Elbert pa 325 glasov, mej njimi 125 nemških v Kočevju in 20 nemških v drugih krajih.

Zmagali so torej naši kandidatje sijajno. Klerikalci, ki so med volitvijo trobili, da gre za vero, so se združili z Nemci, ki silijo iz katoliške cerkve, zoper svoje verne brate.

Klerikalci so bili zmage v gorenjskih in notranjskih ter v dolenskih mestih popolnoma gotovi in so že veselo popivali na medvedovo kožo. Vse so počeli, kar so mogli, da bi nas premagali. S škofovim listom lahko rečemo.

Vse najnižje strasti so poiskali po vseh kotih naše domovine; vse, kar je slabega, so prebrskali in s peklensko zvitostjo so vse to napeljali na svoj mlin. Ni bilo oderuha, ni bilo hinavca, ni bilo prilizenca, ni bilo brezznačajnika v naši deželi, ki bi ne bil delal z vsemi silami za klerikalce ali socialne demokrate med nami. Vse, kar je slabega, se je združilo in vse, kar je slabotnega, se je poiskalo. Vse, prav vse!

Denarja se je razsipalo na tisočake; tiskanega papirja se je razmetalo med ljudi na cente in celo med ljudstvo, med to ubogo ljudstvo se je spustila naša duhovščina! — In kako! Vse se je uporabljalo! Zanimarjenost naše revne kranjske, ki tako živo zahteva skupnega dela, propadanje našega delavskega ljudstva, pomanjkanje prave izobrazbe, nevednost, revščina in strast: vse to je obračala nasprotna tolpa v boj proti nam, v boj proti napredno-narodni ideji. In vse ni nič pomagalo! Ljudstvo je odgovorilo z ognjevito vneto, da je zdrava njegova duša in da si lopovstvo klerikalstva in socialne demokracije ni in ne bo moglo privarati njegovega, v tisočletnih izročilih vtrjenega slovenskega srca. Lopovstvo zgoraj in spodaj, se reži poraženo s tal v divji zlobnosti, v surovi nesramnosti. Reži se svojim žrtvam!

Volitve so pokazale, da klerikalstvo v mestih in trgih, pri gospodarsko dobro stoječih, izobraženih ljudeh nima prav nobene zaslonbe in prav nobenega vpliva.

Ako pomislimo, da smo letos prvič resno naskočili klerikalne postojanke na deželi in na Notranjskem, in Dolenskem, dosegli velike uspehe, v tem ko smo v mestih sijajno premagali klerikalce, Nemce in vladne rogovileže, potem smemo z izidom volitev biti zadovoljni. Pokazale so, da je naša moč v mestih večja, kakor je bila kdaj, da nas celo trije nasprotniki ne morejo premagati in pokazale so, da se tudi kmetski stan probuja, ter da bo pri prihodnjih volitvah s klerikalci pomel do cela.

Kam vodi klerikalizem.

Po „Učiteljskem Tovarišu“.

Čudno je, čudno, da se ravno tisti ljudje toliko brigajo za ljudsko šolo, ki nočejo biti navezani na ženo in otroke! Ti ljudje žive med nami v posvetnih zadevah z glavo v vreči in vsaj dve stoletji prekasno, a hočejo vendar povsod gospodovati in vse najboljše vedeti. Oni hočejo spraviti pod ključ vse dobrote človeštva ter jih po malem drage prodajati. Ker pa zavedni ljudje nočejo imeti takih varuhov, se klerikalni fanatiki zadirajo proti njim in ljudstvo proti njim šuntajo. Ko bi Kristus zopet med nas stopil, bi ga ti ljudje še enkrat križali — ako bi ga mogli. — Ljudje, ki imajo drug poleg drugega na sebi vseh sedem glavnih grehov, obrekujejo naboljše delavce za ljudsko prosveto in ljudsko blagostanje. Oni hočejo biti naši vodniki v vseh rečeh in nas varovati kakor kozel vrt in volk jagnje. Poglejmo v špansko zgodovino, kam spravljajo klerikalni fanatiki svoje varovance, svoje »ovčice«.

Na Španskem je bilo v početku 17. stoletja 9000 moških samostanov. Poleg teh je bilo vse polno nunskih. Reda dominikancev in frančiškanov sta štela 32.000 udov. — Pred smrtjo kralja Filipa III. je bilo v Sevilski škofiji 14.000 kaplanov in v Kalahorski celo 18.000. Ti ljudje so osrečevali ljudstvo po receptih naših klerikalnih fanatikov. Če oni niso osrečili Špancev, tudi klerikalci drugih dežel svojih »ovčic« ne osrečijo. Zgodovina vseh držav nam kaže, da je blagostanje ljudstva odvisno od načel, katerim duhovščina vedno nasprotuje.

Poglejmo, kako je bilo v Španiji ob času, ko je stal klerikalizem na vrhuncu svoje oblasti.

Takrat je bilo pomanjkanje tako veliko, da celo kralj sam ni mogel plačevati svojih privatnih slug ter sproti poravnati svojih dvornih dolgov. — Leta 1693. se je ustavilo izplačevanje vseh penzij in se je odrgala tretjina plače vsem uradnikom in ministrom. Lakota in ubožstvo je vedno naraščalo in v letu 1699., piše angleški poslanec Stanhope, ki je bil takrat v Madridu, ni prišel dan, da bi ne bili ljudje med pretepanjem za kruh ubiti. Njegov tajnik je videl, kako je bilo pred neko pekarijo pet žensk v gnječi zadušnih. K siromakom v mestu je prišlo še iz okolice in z dežele v mesto čez 20.000 prosjakov, ki so ropali in morili prebivalce ob belem dnevu. Skozi celih 20 let je bilo mesto Madrid v anarhiji. Ubožstvo in siromaštvo ljudstva v 17. stoletju se ne da popisati. Glavno mesto Madrid je trpelo hudo lakoto, in revščina se je kazala po

vsej državi, ki je bila preplavljena z me-
nihi, duhovni in nunami. Vsi ti ljudje so
hoteli dobro živeti, a niso prijeli za no-
beno v resnici koristno delo, ampak izse-
savali ljudstvo in je izkoriščevali, kjer je
bilo mogoče ter je vodili po potih bar-
barstva, nevednosti in uboštva. Marsikatera
cerkev je imela po več zgodovinopiscev,
a to ni prineslo nič v usta in na život.
Madrid je imel v početku 17. stoletja
400.000 prebivalcev, v početku 18. stoletja
pa samo 200.000. — Sevilla, v 16. stoletju
najbogatejše špansko mesto s 16.000 tkal-
nimi stoli, pri katerih je koristno delalo
130.000 oseb, je padlo v 17. stoletju na
manj nego 300 tkalnih stolov in mesto
je vsled propada obrti izgubilo $\frac{3}{4}$ prebi-
valcev. Vinogradi in oljčni nasadi v okolici
so bili popolnoma zanemarjeni. — Toledo
je imelo v prvi polovici 16. stoletja čež
50 tvornic za volnenino, leta 1665. pa
samo še 13. Obrt s svilo je skoraj popol-
noma prenehala. Ravno tako se je godilo
z drugimi obrtnijami. — Poprej so se
izdelovale po španskih mestih rokavice
ter pošiljale v razne dežele. Tudi ta obrt
je prenehala in prišlo je siromaštvo in
grenek spomin na prejšnje bogastvo. Pre-
bivalstvo Španije se je vedno bolj pogre-
zalo v revščini ter od lakote umiralo.
Ljudje so cepali od lakote po ulicah in
cestah. Madrid ni imel do 18. stoletja no-
bene javne knjižnice. Znanstva so se za-
ničevala in vsako kritikovanje se je v
kali zadušilo. Vsako preiskovanje in kri-
tično motrenje je veljalo za grešno, trdna
vera in ponižnost pa za najvišji zmožnosti.
— Razširjanje posvetnih znastev je veljalo
za hudodelstvo, nevednost za krepost, »ker
tako človek lažje pride v nebesa« — Leta
1760. se je predrznil nekdo predlagati,
naj bi se snažile ulice po Madridu. Njegov
nasvet je naletel na splošen odpor. Zdrav-
niki sami so predlagali, naj ostane pri
starem, češ, da nesnaga ublažuje zrak, ki
bi bil sam na sebi preoster. Kopati se je
veljalo za pregrešno, zato so se podrle vse
javne in privatne kopeli. Zdravniki so
znali samo kri puščati in dajati čistilo.
Kdor se je njim zaupal za več časa, je
lahko naredil križ čez svoje življenje.
Kralj Filip V. si je vzel irskega zdravnika,
ker med domačimi ni našel nobenega za-
upanja vrednega. Zdravila so se dobivala
samo iz tujih držav; med domačimi so
bila ona še najboljša, ki niso škodovala.
— V sredi 18. stoletja ni imela Španija
nobenega kemikarja, nobenega profesorja
javnega prava, prirodoslovja, anatomije in
botanike. Imeli niso nobene domače špan-
ske zemljepisne karte in nobenega, ki bi
jo znal narediti. Vsi zemljevidi, ki so jih
imeli, prihajali so iz Francoskega in Ni-
zozemskega. Nobeden Španec ni več znal,
kako se delajo in oskrbujejo ladje. Treba
je bilo pošiljati po angleške tesarje; do-
mačini niso imeli do takih rečij ne veselja,
ne znanja. — Rudniki so bili zapuščeni.
Morali so zopet priti tujci, da so delo
po rudnikih nadaljevali. Treba je bilo
vedno in vedno klicati tujce za razna
dela, ker so bili domačini nevedni.

Tako se je godilo na Španskem, ko
je imela duhovščina brezmejno oblast!
Tako osrečuje klerikalizem! Tako se je
godilo v času, ko je slavni dominikanec
Bleda rekel, da je treba vsakemu, ki ni
trdne vere, kar vrat prerezati; klerikalci
so izgnali takrat okoli en milijon najde-
lavnejših ljudij iz dežele kakor divje zveri,

ker so jih sumničili in dvomili, so li za-
dosti trdne vere. Mnogo jih je bilo ubitih,
posekanih, oskrunjenih in v morje vrženih.
Na eni sami ekspediciji v Afriko jih je
poginilo v malo mesecih okoli 100.000.
To peklenko gonjo je pričel nadškof v
Valenciji leta 1602. On je vložil proti
Moriskom pri kralju Filipu III. spomenico.
Ko je ta cerkveni knez videl, da so našli
njegovi nazori pri duhovščini toplo pod-
poro in ga krona ni zavrnila, vložil je v
isti namen še drugo spomenico. Knezo-
škof je govoril uradno. Njegovo dostoj-
anstvo in stališče sta ga storili za narav-
nega zastopnika španske cerkve in tako
je zagotavljal kralja, da vsaka nesreča, ki
je zadela monarhijo, bi bila provročena
po navzočnosti nevernikov in sedaj bi
bilo potrebno, jih iztrebiti in pokončati
kakor je bil storil David s Filistejci in
Savel z Analekiti. Rekel je, da je bila
armada, ki jo je bil Filip II. v letu 1588.
poslal proti Angliji, zato pokončana, ker
Bog ni hotel dopustiti, da bi se pobožno
podjetje posrečilo, ker so podjetniki trpeli
med seboj domače brezverce; da se je
vsled istega povoda ponesrečila ekspedi-
cija v Algir, zakaj jasno je, da se nima
nič posrečiti, dokler bode Španija oblju-
dena s krivoverci in verskimi odpadniki.
Zaradi tega je opominjal kralja, naj pre-
žene vse Moriske, pustivši jih samo ne-
koliko, ki se porabijo deloma za galero,
deloma za dela v ameriškanskih rudokopih.
Tu je dostavil še, storilo bi Filipovo vladno
dobo za vse čase slavno ter dvignilo Fi-
lipa visoko nad njegove prednike, zakaj
ti so gotovo v tem oziru zanemarili svojo
dolžnost. — Ti nazori in opomini niso
bili samo v soglasju z nazori španske
cerkve; bili so tudi podprti po osebnem
vplivu škofa v Tolehu, ki je bil španski
primas in je te opomine gorko podpiral.
V eni reči se vendar ni ujemal z nad-
škofom v Valenciji. Zadnji je menil, da
otroci pod sednim letom brez verske ne-
varnosti lahko ostanejo v Španiji, čemur
je toledski nadškof najostreje ugovarjal,
češ, da noče spravljati v nevarnost čiste,
pravoverne španske krvi, ki bi se po brez-
vercih nmazala. Rajše nego pustiti enega
teh brezvercev, ki bi utegnili zapeljati
deželo, naj pridejo vsi moški, ženske in
otroci naenkrat pod nož. Močna cerkvena
stranka je bila za to, naj se Moriski ne
izženejo iz dežele, ampak kar pobijejo.
Hotela je, naj se da izgled vsem narodom,
kako, postopati z »brezverci«. Najbolj se
je s tem mudilo slavnemu dominikancu
Bledi, kateri je rekel, naj se kar vsem
Moriskom prereže vrat; Bog bode že na
onem svetu odločil za nebesa one, ki so
v resnici pravoverni, od tistih ki se samo
hlinijo za prave katoličane. Nastalo je
hudo preganjanje, morjenje, požiganje,
skrumba žensk, ki so se odganjale, me-
tanje otrok v morje itd.

Tako osrečuje klerikalizem! To je
črn list iz črne zgodovine črne stranke!
Nahajajo se še bolj črni!

Politični pregled.

Notranji položaj. Volitve v državni
zbor sicer še niso končane, a že se pre-
tresa vprašanje, kaka večina se sestavi v
novem drž. zboru. Nemci groze z obstruk-
cijo, če bi se obnovila tista žalostna de-
snica, v kateri so sedeli tudi Slovenci, pa
te groznje se nam zde nepotrebne, ker si

tiste desnice ne žele ne Čehi, ne Poljaki,
niti nemški klerikalci. Najboljše bi bilo,
če bi se Čehi nekoliko sporazumeli z
Nemci in bi se ustanovila zmerna libe-
ralna večina iz različnih slovanskih in
nemških strank, saj je očitno, da prej v
drž. zboru ne bo miru.

Volitve v državni zbor. Doslej je iz-
voljena že dobra tretjina vseh poslancev.
V obče se lahko reče, da so stranke ve-
činoma ohranile svojo posest, izvzemši so-
cijalni demokrate. Ti so pač nekaj man-
datov pridobili, izgubili so jih pa veliko
več. V prihodnjem drž. zboru ne bodo
več tako številno zastopani, kakor v prej-
šnjem. Soc. demokratje so pa padli, ker
so prezirali velikansko moč narodnostne
zavednosti. Nasprotno pa so mnogo pridob-
bili nemški radikalci.

Vojna v južni Afriki. Angležem se
jako slabo godi. Buri, to zdravo in krepko
kmetsko ljudstvo, so popustili dosedanja
bojišča in prodrli na ozemlje, ki je an-
gleška last. Zdaj se ne vojskujejo več na
burskih tleh ampak na angleških, ker sta-
nuje tudi v angleškem delu južne Afrike
mnogo Burov, je naravno, da se jih je
mnogo pridružilo burski armadi. Ta ar-
mada sili od vseh strani naravnost proti
glavnemu mestu Kaplandije. Vsa angleška
je v silnem strahu in priznava, da se ves
čas, kar traja sedanja vojna, še nikdar ni
Angležem tako slabo godilo kakor sedaj.

Kitajska. Vojna na Kitajskem bo
kmalu pri kraju, ker je kitajski cesar ob-
ljubil, da se podvrže vsem zahtevam zdru-
ženih velesil.

Domače in razne novice.

Državnozborske volitve. Dne 3. ja-
nuarja je bil na Slovenskem viharni
boj. Na Kranjskem je bila volitev v me-
stih in trgih, in so naši somišljeniki sijajno
zmagali. O tej volitvi govorimo na dru-
gem mestu. Znamenita je bila isti dan
vršivša se volitev iz pete kurije v Trstu.
Tam je prišel laški kandidat Hortis v
ožjo volitev s slovenskim kandidatom Ry-
bašem. Pri ožji volitvi dne 6. t. m. je
zmagal sicer Hortis, a slovenski kandidat
je dobil okroglo 8500 glasov. To je veli-
kanski uspeh, ki so ga dosegli tržaški
Slovenci, a zahvala za ta uspeh gre v
prvi vrsti okoličanom. Na Goriškem je
pri volitvi iz pete kurije tudi prišlo do
ožje volitve. Zmagal je s petimi glasovi
dr. Gregorčič, ker je dobil 21 laških gla-
sov, dr. Tuma, ki je imel večino sloven-
skih glasov, pa je propadel. V Istri je bil
v peti kuriji izvoljen laški kandidat. Hrvatje
in Slovenci so nekaj časa upali, da izvo-
jujejo ta mandat, a vzlic vsemu naporu
se jim to ni posrečilo. Na Štajerskem je
v celjski peti kuriji propadel kandidat
neodvisnih kmetovalcev in obrtnikov Hri-
bar in je bil izvoljen dekan Žičkar. V
mariborski peti kuriji je slovenski kan-
didat Mlakar odstopil, da je pomagal do
zmage nemškemu baronu Morseyu, ki je
hud klerikalec, in da je podrl v prah
kandidata nemške kmetske stranke. Ta
odstop je škandal in sramota. O tem bomo
še govorili. Pri volitvi v kmetskih občinah
na Štajerskem so bili izvoljeni vsi trije
slovenski kandidatje: Robič, Berks in Ploj-
Ljubljanski škof je dobil pred krat-
kim od dež. predsednika barona Heina
pismo, v katerem se je govorilo o šču-
vanju duhovščine zoper vojaštvo. Deželni

predsednik škofa seveda ni pohvalil. Po domače se pravi takim dopisom »nos«. Zdaj utegne škof dobiti še drug tak »nos«. Izdal je namreč pastirsko pismo, v katerem neusmiljeno napada cesarja Jožefa II., ki je bil največji dobrotnik kmetijskega stanu. Če bi kak časopis tako pisal o cesarju Jožefu, kakor je pisal škof, bi bil časopis gotovo zaplenjen, urednik pa morda še zaprt. Kar je pisal škof o cesarju Jožefu II. je škandal in sramota.

Prošt Elbert, ki je kandidiral v dolenskih mestih, je dobil vse kočevske glasove. Kočevci so liberalci, a glasovali so vzlic temu za klerikalca, ker jim je prošt obljubil, da se odpravijo vsi slovenski duhovniki s Kočevskega. To grdo izdajalstvo je pač vredno, da si dobro zapomnimo. Katoliški duhoven je obljubil, da slovenskim prebivalcem v kočevskem okraju vzame slovenske duhovnike. Vera bi vsled tega trpela, ker Slovenci še ne znajo nemški, in ponemčevanje bi se tudi širilo — pa kaj zato, da bi bil le izvoljen prošt Elbert. Toda pogorel je in tako so slovenski liberalci rešili tudi katoliško vero in slovenske duhovnike na Kočevskem.

„Katoliška Tiskarna“ zopet obsojena. Zadnjič smo poročali, da je bila »Katoliška Tiskarna« obsojena na primerno globo, ker ni predložila cenzuri Šusteršičeve brošure, v kateri so se duhovniki »strogo zaupno« učili, kako naj pri volitvah sleparijo. Blagoslovljeni gospodje se pa niso dosti zmenili za to obsodbo. Tudi po obsodbi niso predložili Šusteršičeve brošure, kar pač kaže, da morajo imeti jako slabo vest, in da obsega tista brošura stvari, katere bi radi prikrili oblastvom. Posledica tega postopanja je bila ta, da je bila »Katoliška Tiskarna« novič obsojena, in da se bodo obsodbe ponavljale, dokler ne predloži Šusteršičeve brošure.

Potresni denar. Klerikalci obetali so volilcem vse mogoče in nemogoče zlate gradove, zlasti pa olajšanje potresnih bremen. Ljubljancem pa so rekli »bolje drži ga, ko lovi ga«. Če imajo klerikalci res kaj dobre volje pomagati, naj dajo tisti denar ven, ki je bil za ljubljansko prebivalstvo nabran po cerkvah. Sodi se, da je bilo nabranih nad 30.000 gld. Kako izdatno bi bilo pomagano revnim obrtnikom in drugim, ki morajo vračati potresna posojila, če bi dobili ta zanje nabrani denar. Toda klerikalci imajo za ljudi samo sladke obljube, denarja pa ne dajo iz rok. Kar je izginilo kedaj v klerikalni bisagi, ne pride nikdar več na dan. Pri potresu se je klerikalna lakomnost pokazala v vsi nagoti, še milodare, nabrane za prebivalstvo, so klerikalci požrli, zdaj pa so tako predrzni, da vabijo to isto prebivalstvo, ki so jo grdo ogoljufali, naj voli klerikalca.

Dobra kupčija. »Slovenec« je te dni povedal, da je bilo l. 1901 na Brezjah že 2098 svetih maš. To so pa že dohodki. V treh dneh znaša to, malo računamo po 2 K. maša, skupaj 4196 K. In frančiškani še vedno zdihujejo, da so reveži in pobirajo milodare.

Stavka rudniških delavcev v Idriji se pripravlja že dalj časa. V ponedeljek dne 7. t. m. zjutraj se je stavka imela začeti. Toda — tako se nam piše iz Idrije — kako presenečenje povsod, ko so voditelji delavcev v noči pred ponedeljkom

budili delavce iz spanja in jim »v imenu zadruga« zapovedali iti na delo. Že v tretjič se je štrajk definitivno sklenil, še v nedeljo zvečer je Čobal rōtil delavce, naj štrajkajo, in delavci bi bili skoro vsi ga poslušali, toda zvečer ob 11. uri so se za svojo kožo brez potrebe boječi vodje stvar premislili, — brez vsakršne koncesije. Zakaj to? Ali je bil mari štrajk samo agitacijsko sredstvo za »sociojaliste« pri volitvah? Ali so se mari zbal tistih 100 klerikalcev, katere je dekan par ur pred štrajkom, po naročilu direkcije in vlade, odgovarjal od štrajka? Sociojalisti bi bili pač lahko vedeli, da klerikalec je vedno bil in bo vladni podrepnik, da direkciji podložni dekan, katehet e tutti quanti ne morejo, ne smejo delavcem svetovati kaj vladi nekoristnega, zlasti sedaj ne, ko jih je vlada pri volitvah z vsem aparatom podpirala! Pa kaj stori teh 100—200 klerikalnih mamelukov? Sociojalisti in neklerikalci bi bili vendar le delo zapustili, teh bi bilo pa pri 1000! Nadejati se je sicer, da štrajk, to najuspešnejše delavsko orožje, ni še vrženo v koruzo, a delavce so njih voditelji sedaj krvavo užalili in neizmerno oškodovali za dolgo časa. Zlasti pa velika škoda tiči tem, ker je bila krepka in uspešna podpora delavcem zagotovljena od narodne strani, — ne da bi bili to zaradi volilne dobe razbobnali. Sicer pa o tem obširneje pozneje.

Uspehi duhovniškega hujskanja. Z Vipavskega se nam piše: Nasledki brezprimernega hujskanja kurata Ferjančiča na Gočah pri Vipavi so se že začeli kazati. Dve odlični obitelji na Gočah sta že prijavili izsop iz rimskokatoliške cerkve in prestopita k pravoslavju. To pa ne bo edini prestop. Tema rodbinama hoče slediti še več drugih ki so se naveličale nezaslišane hujskanja katoliške duhovščine.

Prava človekoljubnost. Kako velik prijatelj ljudstva je njegova svetlost knez Windischgraetz, se je pokazalo že v mnogih slučajih. Na prav drastičen način se kaže to njegovo krščansko človekoljubje tudi v sledečem slučaju. Da povzdigne blagostanje in zdravje Unčanov, napeljal je odtok grajske gnojnice uprav na ono mesto Unce, kjer Unčani zajemajo vodo. Ves smrad, vsi ostanki — sploh gnojnica grajska torej doteka v Unco ter okužuje vodo. Na ta način okužena voda je seveda vrlo zdrava — in če nastane morda epidemija, se bomo morali za to zahvaliti le krščanskemu knezu. Le to naj se še omeni, da je ta prostor edini, kjer morejo Unčani zajemati vodo. Dobro bi bilo, da bi dobil za to napravo, ki je gotovo veljavna za ondotno zdravje, knez Windischgraetz od merodajnih krogov — pohvalo.

Gosp. Pfeifer nam piše: Zahtevam, da po predpisu § 19. tiskovnega zakona v svojem cenjenem listu objavite naslednji popravek. Res je, da sem imel včasih na kmetško posestvo intabulirano terjatev. Ni pa res, kar se bere v št. 27 Rodoljuba od 15. decembra 1900, da mi je siromašen kmet od te terjatve moral plačevati po 30 od sto. — Na Krškem dne 19. decembra 1900. Viljem Pfeifer. Res je! Gosp. Pfeifer je imel intabulirane samo 36% obresti.

Občinski zastop boštanski, je imel 31. decembra l. l. javno sejo, pri kateri je občinski svetovalec g. Anton Planinec

med drugim tudi sporočil, da sta časopisa »Slovenec« in »Slov. List« zadnje dni napadala občne spoštovanega g. župnika Antona Berceta zaradi državnozbornih volitev in predlagal naslednjo izjavo: »Zastop občine Boštanj protestuje kar najodločneje in najslovesneje proti temu, da se napada v »katoliško-narodnih« listih »Slovenec« in »Slov. Listu« naš vse časti vredni gospod župnik Anton Berce. — Gosp. župnik Berce je postopal ob volitvah povsem taktno in dostojno tako, da mu ne more nihče ničesar očitati, a ob enem je ohranil dostojanstvo duhovnika neomadeževano. Čast mu, občina ga spoštuje in mu zaupa. — Z napadom na g. župnika Berceta pokazala pa je klerikalna stranka, da sme i duhovne javno napadati, sama pa se strupeno togoti, ako jo drugi listi posnemajo. Sicer pa naj se stranka klerikalna ne utiče v naše razmere in v našo občino, ker občani Boštanski ne trpe, da bi jih kdo teroziral in to nikoder in od nikogar, — tudi če bi se bahal, da govori iz njega »sveti duh«. — Boštanj je napreden od nekdanj. Predlog je bil živahno odobran ter soglasno sprejet. — Simeršek m. p. župan, Jožef Kopp m. p., Anton Planinc m. p., Jos. Papež m. p., Alojz Drmelj m. p., Martin Železnik m. p., Ivan Zakrajšek m. p., Jožef Slapšak m. p., J. Slavšek m. p., Ivan Lipar m. p., J. Tahor m. p., J. Steh m. p., F. Kodeh m. p., Jožef Mesejdec m. p., J. Jež m. p., F. Radenšek m. p., Ivan Marolt m. p., Martin Orehovc m. p.

„Gliha vkup štriha“. Mariborski imajo smolo s svojimi uredniki pri Slov. Gospodarju« in »Südst. Post«. Vsled prevelike »pravicoljubnosti« blagoslovljenih gospodov »katoliškega tiskovnega konzorcija« napram onim revežem, ki nosijo za par goldinarjev svojo kožo pred tiskovne oblasti, sklenilo je pred leti društvo tiskarjev, da ne sme noben član prevzeti odgovornosti za pisarijo mariborske duhovščine. Vkljub temu posrečilo se je mariborskim duhovnikom pridobiti nekega A. Janšo za odgovorno uredništvo »Gospodarja«. Duhovni gospodje so mislili, da so preslepili tiskarsko društvo ter se škodoželjno smejali v pest. Naslednje pismo pa, katero je pisal ta vzorni urednik katoliškega časnika ptujskim nemškutarjem, pa kaže, da so se v Mariboru našle v »Gospodarjevem uredništvu lepe duše«. Pismo se glasi: Maribor dne 26. novembra 1900. Slavno načelno uredništvo »Štajerca« v Ptuju. Vljudno vprašam, do kedaj je čas za prihodnjo številko »Štajerca« rokopis poslati. Jaz zbral sem že več stvari, katere bodejo za Vaš list prav primerne (pasale). V zadnjem »Gospodarji« in »Südst. Post« je »Štajerc« parkrat notri! jaz tega nisem mogel zabraniti; vem pa eno poročilo (notico), katero bi obema tema časnikoma tak strah naredilo, da bi nobeden teh časnikov nikdar več kakega poročila (notico) tako ali tako čez »Štajerca« pisal. Gospod načelni urednik! Jaz potrebujem najprvo znesek 120 gld. (stodvajset) zakaj, razložim na željo natančneje. Bi li jaz od slavnega vodstva ta znesek dobil, ako bi jaz po predpisu dolžno pismo od sebe dal, plačilno vsakega prvega dneva v mescu po 10 gld. s 6%, obrestmi? Sem loženjen in imam zunaj hiše eno hčer, katero na dom ne smem upeljati in zdaj je priložnost, jo v en zavod dati (Ljubljano). Ako je to mo-

goče, bil bi hvaležen, vsakega prvega s poštno nakaznico 10 gld. in za vsako številko brezplačno (za »Štajerca«) 100 tiskanih vrst poročil iz Maribora in okolice poslati. Poročilo, katero bode strah napravilo, da ne bode noben časnik (namreč »Gospodar« in Südsteirische Post«) več »Štajercu« sovražen, pošljem precej po sprejemu odgovora, katerega prosim prej kot mogoče. Naslov prosim, da se naredi na dom, ker v tiskarno ni varno. Z vsem spoštovanjem udani Augustin Janša urednik »Slovenskega Gospodarja«. — Na to izdajalsko pismo, so odgovorili ptujski nemškutarji v Štajercu: Prav dobro! Tedaj vemo mi, zakaj »Gospodar« čez »Štajerca« »šimfa!« Ne, vera je v nevarnosti in slovenski narod tudi ne, ako »Štajerc« samo 120 gld. plača, potem dela urednik »Gospodarja« tudi za »Štajerca!« Cela »Šinfarija« bila je torej samo zato, da se denar iz nas izpreša! Fej hudič! Ljubi »Slovenski Gospodar!« kar ti čez »Štajerca« pišeš, tega ti itak noben človek ne verjame in tvoja »šinfarija« ni niti enega vinarja vredna, velikomanj 120 gld. Ako ti torej potrebuješ denar, išči ga kod drugod skup zgnati, saj je še veliko kmetov, ki so tako neumni, da tebi denar pošiljajo, od »Štajerca« pa ti ne dobiš nič, če ga hvališ, ali pa čez njega »šimfaš«.

Oddaja gozdnih drevesc. V svrhu pogozdovanja oddajo se od državnega vrta v Celju eden milijon različne vrste drevesc. Prijave za dobavo rečenih gozdnih drevesc sprejemata c. kr. okrajno gozdarsko nadzorstvo v Celju, c. kr. deželno gozdarsko nadzorstvo v Gradcu in sicer za pomladno pogozdovanje do 30. januarja, za jesensko pogozdovanje do 15. septembra vsakega leta.

Živela bigamija! Klerikalni gospodje okoli »Slovenskega Lista« pa hočejo na Kranjskem uvesti kar bigamijo! Dasi je tem hinavcem dobro znano, da je županov hlapec, ki baje mora »dobiti« službo šolskega sluga na II. mestni deški ljudski šoli, že oženjen, hočejo ga vendar ti razširjevatelji »ljubezni« še enkrat poročiti z županovo »kuharico«, ker, če se spet poroči, tem nenasitnežem vendar zopet nekaj »kaže«. Bog naj vas torej živi, ki ste začeli prvi med Slovenci razširjati dvoženstvo!

Kaj so klerikalni poslanci? Klerikalna zmaga v kmetskih občinah je bila zadnja zmaga klerikalcev na Kranjskem v 19. stoletju. Zmaga napredne narodne stranke v mestih pa je bila prva zmaga naprednjakov na Kranjskem v 20. stoletju. Klerikalni poslanci so torej le revni ostanki 19. stoletja, s katerimi pa bomo v 20. stoletju kmalu pometli.

Parobrod na Ljubljani. Gospod Karol Kotnik na Vrhniki je dobil po dolgem času in prizadevanju, ki ga je veliko veljalo, od ministrstva oziroma deželne vlade koncesijo za vožnjo s parobrodom po Ljubljani. Gospod Kotnik misli spomladi napraviti večji parobrod, ki bo imel prostora za kacic 100 ljudi.

Poskušen samomor. V Ljubljani se je poskusil ustreliti 22 letni agent Rudolf Čebulj, baje v pijanosti, a se je samo ranil.

Ostuden človek. Iz Charleroi v Belgiji poročajo: 19. pr. m. se je moral pred policijskem sodiščem v Tarmonde zagovarjati 22letni dominikanec Gau-

thier Leemann radi mnogih nemoralnih činov najostudnejšega značaja. Dominikanec je bil katehet na neki klerikalni deški šoli ter tekom enega leta zlorabil skoraj vse svoje učence, ki so stari 6—13 let. V 25 slučajih se mu je krivda dokazala. Sodišče ga je radi teh 25 zločinov obsodilo petindvajsetkrat na 6 mesecev ječe. Dominikanec je po obsodbi pobegnil, a v Marchiennes-au-Pontu so ga ujeli in ga v Charleroi zaprli.

Iz vojne na Filipinih desertiral. V malem mestecu republike Honduras je sedaj pojavil major Karol Rochefeller, ki je iz vojne na Filipinah desertiral. Sedaj priobčujejo časopisi vzrok, zakaj je ta mož, ki se je sicer odlikoval z izredno hrabrostjo, zapustil zastavo. Pred tridesetimi leti je mož živel s svojo mlado gospo v Honkongu. Nekega dne je zginila kitajska dojnica z njegovim sinom. Žena mu je žalosti umrla v San Francisku, kamor so ga prestavili. Kjer koli se je Rochefeller bojeval, udeleževal se je z veliko predrznostjo. Med krogliami je iskal smrti, a ni je našel. Na Filipinah je bil major 6. pešpolka. Tu je nekoč zadel na malo četo domačinov, kateri je poveljeval junaški mlad mož bele kože. Strel iz majorjeve puške je mladega moža usmrtil. Pri mrtvecu so našli pisma, iz katerih je major spoznal, da je — našel svojega sina in ga sam usmrtil. To ga je tako pretreslo, da je ubežal iz vojne v Kino ter se šele sedaj pojavil v republiki Honduras.

Zmaga na Goriškem.

Pri volitvi v slovenskih kmetskih občinah na Goriškem dne 8. t. m. je bil izvoljen kandidat napredne narodne stranke župan Gabršček. Klerikalec Rutar je propadel.

Slava naprednim volilcem goriškim.

Loterijske srečke.

Gradec , 22. decembra.	26,	32,	3,	77,	12.
Brno , 24. decembra.	81,	17,	7,	63,	5.
Dunaj , 22. decembra.	23,	66,	12,	34,	65.
Lino , 29. decembra.	29,	11,	20,	87,	89.
Praga , 2. januarja.	78,	43,	41,	19,	22.
Trst , 22. decembra.	19,	65,	89,	29,	90.

Tržne cene v Ljubljani

5. januarja 1901.

	K	v		K	v
Pšenica, 100 kg	16	—	Špeh povojen, kgr.	1	44
Rež,	13	60	Surovo maslo,	—	190
Ječmen,	13	20	Jajce, jedno	—	8
Oves,	13	60	Mleko, liter	—	16
Ajda,	13	—	Goveje meso kgr.	1	28
Proso,	17	—	Telečje	—	120
Koruza,	11	80	Svinjsko	—	140
Krompir,	4	80	Kostrunovo	—	80
Leča, lit.	—	24	Piščanec	—	130
Grah,	—	20	Golob	—	45
Fižol	—	16	Seno, 100 kilo	—	—
Maslo, kgr.	2	—	Slama,	—	—
Mast,	1	40	Drva trda, kiftr.	—	—
Špeh svež,,	1	38	„ mehka, „	—	—

Dobiva se povsod.

**Genjena
 gospodinja!**

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, to je cikorija ali:

KAVA

DRUŽBE SV. CIRILA IN METODA

Ivarina je najboljša cikorija.

ZALOGA PRI IV. JEBAČINU

LJUBLJANI.

Dobiva se povsod.